

Ορθόδοξη Θεολογία και Οικολογία (Τιμόθεος Παπασταύρου, Θεολόγος)

[/ Πεμπτούσια](#)

Η προστασία της κτίσης, η οποία είναι το τελειότερο δώρο του Θεού προς τον άνθρωπο, πάντοτε αποτελούσε ένα από τα πρωταρχικά μελήματα της ορθόδοξης εκκλησίας και θεολογίας. Οι απόψεις και οι προσπάθειες του Χριστιανισμού για την προστασία του περιβάλλοντος βρέθηκαν αρκετές φορές στο στόχαστρο, είτε από διαφορετικές Θρησκείες και απόψεις είτε από φανατισμένους οικολόγους, οι οποίοι θεωρούσαν τον χριστιανισμό ως την κύρια αιτία των οικολογικών προβλημάτων λόγω των ανθρωποκεντρικών αντιλήψεων που θεωρούσαν ότι προωθεί εις βάρος της φύσης.

Εάν εμβαθύνουμε την έρευνα μας στις οικολογικές δραστηριότητες του χριστιανισμού θα καταλάβουμε αμέσως πως οι κατηγορίες εναντίον του είναι πλήρως αβάσιμες. Οι θρησκευτικοί φορείς σε συνεργασία με την θεολογία προσπαθούν διαρκώς να αναπτύξουν και να διαδώσουν το οικολογικό ήθος στους ανθρώπους, μέσα από σπουδαίες ομιλίες ιερέων, άρθρα και συγγράμματα καταξιωμένων ξένων και ελλήνων θεολόγων, όπως «Η ευχαριστιακή θεώρηση του

κόσμου και ο σύγχρονος άνθρωπος», ένα έργο του μητροπολίτη Περγάμου, Ιωάννη Ζηζούλια, το οποίο τονίζει το ενδιαφέρον της εκκλησίας για την περιβαλλοντική κρίση. [53] Επίσης ένα σημαντικό έργο διάδοσης της περιβαλλοντικής ηθικής είναι η διοργάνωση οικολογικών σεμιναρίων και ημερίδων που έχουν ως σκοπό την ενημέρωση των ανθρώπων για τα οικολογικά ζητήματα που ταλαιπωρούν το περιβάλλον και τους ίδιους, αλλά και να τους δοθούν τα κατάλληλα εφόδια για να μπορέσουν να τα καταπολεμήσουν.

Επιπροσθέτως το σημαντικότερο έργο των ορθόδοξων φορέων είναι να παρακινούν διαρκώς τους δημόσιους και τους ιδιωτικούς φορείς εκπαίδευσης να εντάξουν περιβαλλοντικά μαθήματα στην διδακτική υλη των μαθητών, προάγοντας με αυτόν τον τρόπο την περιβαλλοντική ηθική και παιδεία στα νεότερα άτομα, εξοπλίζοντας τους με τα απαραίτητα εφόδια για τον δύσκολο αγώνα της καταπολέμησης των οικολογικών ζητημάτων.

Μέσα από τα έργα και την προσπάθεια της θρησκείας για την καταπολέμηση των περιβαλλοντικών προβλημάτων και την σωτηρία της κτίσης, γίνεται φανερή η θέληση της να προσεγγίσει τον τομέα της οικολογίας, με σκοπό να συνεργαστούν από κοινού για την εξάλειψη των σύγχρονων προβλημάτων που ταλαιπωρούν τους ανθρώπους και τον πλανήτη. Στην αντίπερα όχθη, η οικολογία δεν έχει καταβάλει καμία προσπάθεια συνεργασίας γεγονός αρκετά θλιβερό.

Διαφορές ανάμεσα σε Οικολογία και Εκκλησία

Η διαμάχη ανάμεσα στην οικολογία και την εκκλησία δεν περιορίζεται μόνο στα περιβαλλοντικά προβλήματα αλλά επεκτείνεται και σε θέματα που αφορούν την εξέλιξη. Από τα αρχαία χρόνια υπήρχαν πάρα πολλές απόψεις για το πώς δημιουργήθηκε ο κόσμος και πως εξελίχτηκε ο άνθρωπος, με επικρατέστερη την άποψη του Δαρβίνου, πως ο άνθρωπος προέρχεται από τον πίθηκο. Με την πάροδο του χρόνου και την εξάπλωση του Χριστιανισμού, η άποψη του Δαρβίνου ξεκίνησε να χάνεται διότι οι άνθρωποι θεωρούσαν πως ολόκληρη η κτίση και ο άνθρωπος δημιουργήθηκαν από τον Θεό, όπως ακριβώς αναφέρουν τα ιερά κείμενα της εκκλησίας και η Αγία Γραφή.

Αρκετά χρόνια αργότερα, ορισμένοι υποστηρικτές του Δαρβίνου με πρωτεργάτη τους τον Χαίκελ, προσπαθούσαν να επαναφέρουν στο προσκήνιο την άποψη του περί εξέλιξης των ειδών. Αυτό το γεγονός στάθηκε αφορμή για να φουντώσει η

διαμάχη ανάμεσα στους οικολόγους και τους θεολόγους, οι οποίοι μέσα από άρθρα και ομιλίες τους προσπάθησαν να κατακρίνουν τις θέσεις των αντιπάλων τους.

Η διαμάχη συνεχίστηκε για αρκετά χρόνια χωρίς καμία από τις δυο πλευρές να έχει υποχωρήσει ή να αφήσει κάποιο περιθώριο διάλογου. Μετά την έκδοση του βιβλίου από τον πρόεδρο της «Ελληνικής Χριστοπολιτείας» Α. Πιέριου «Η θεωρία της εξέλιξης των όντων» [54], το οποίο απέσπασε πολλούς επαίνους και συγχαρητήρια ακόμη και από τον Οικουμενικό Πατριάρχη Αθηναγόρα Α΄, αλλά και με τα κείμενα σπουδαίων αγίων όπως, ο Μέγας Βασίλειος, ο Άγιος Ιωάννης, ο Άγιος Μάξιμος ο ομολογητής, οι οποίοι αποτελούν ορισμένους από τους οικολόγους του χριστιανισμού. Λόγο των έργων αυτών αρχίζει να γίνεται φανερή η πρώτη συσχέτιση οικολογίας και εκκλησίας, γεγονός το οποίο θα επιφέρει μια παύση ανάμεσα στις διαμάχες που υπάρχουν μεταξύ τους και θα αποτελέσει την αρχή μιας συνεργασίας, η οποία θα αποτελέσει σπουδαία βοήθεια στη μείωση της οικολογικής κρίσης.

Τέλος οι πρωτοβουλίες του Οικουμενικού Πατριάρχη, μέσω της διοργάνωσης οικολογικών συμβουλίων θα αποτελέσει την καλύτερη αφορμή για να έρθουν ακόμη πιο κοντά ο τομέας της οικολογίας με την εκκλησία. [55]

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)

Παραπομπές:

53. Νικόλαος Κόϊος, Ζητήματα εφαρμοσμένης ηθικής υπό το φως της ορθόδοξης θεολογίας, εκδ. Ινστιτούτο «Άγιος Μάξιμος ο γραικός», Αθήνα, σελ. 41.

54. Θεοδότα Νάντσου, Μωυσής Κουρουζίδης, Οικολογία και εκκλησία: κείμενα και βιβλιογραφία, εκδ. ΗΛΙΒΑΤΟΝ, Αθήνα 1999, σελ. 24.

55. Θεοδότα Νάντσου, Μωυσής Κουρουζίδης, Ό.π σελ 15 έως 27.